

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: kuriteona karistatav ähvardus peab olema tõsiseltvõetav

Riigikohus: kuriteona karistatav ähvardus peab olema tõsiseltvõetav

6. veebruar 2020

Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas lahendis, et igasugust praalivat väljaütlemist või tegu ei saa tõlgendada ähvardamisena karistusseadustiku mõttes ning ähvardus peab tunduma üldjuhul reaalne ja veenev ka keskmisele mõistlikule kõrvalseisjale. Ähvarduse veenvuse hindamisel pole tähtis, kas süüdlasel oli tegelikult kavatsus ähvardus ka täide viia, vaid see peab kannatanu jaoks üksnes sellisena näima.

Riigikohtusse jõudnud kriminaalasjas ähvardas Tartu Vangla kinnipeetav ametikohustusi täitnud ja toidu jagamist korraldanud valvurit läbi kambriukse luugi kausi pähe kinni löömisega. Valvuri ütluste järgi tekitas kinnipeetava selline lause temas hirmu ja ta kartis ähvarduse täideviimist.

Tartu Maakohus mõistis süüdistatava õigeks, põhjendades, et valvuril ei olnud alust karta ähvarduse täideviimist. Kohtu hinnangul võis kannatanu ennast tunda solvatuna, kuid objektiivsele kõrvalseisjale selline ähvardus hirmu ei tekitaks. Tartu Ringkonnakohus tunnistas süüdistatava aga süüdi ning karistas teda 6-kuulise vangistusega.

Riigikohtu kriminaalkolleegium hindas, kas süüdistuse sisuks olnud lauset saab tõlgendada ähvardamisena karistusseadustiku mõttes. Kriminaalkolleegium selgitas esmalt, et ähvarduse veenvuse hindamisel pole oluline, kas süüdlasel on ka tegelikult teo täideviimise kavatsus või võimalus. Ähvardaja peab looma pelgalt mulje tema tahtest sõltuva kahjuliku tagajärje saabumisest ning ähvardatu peab tundma ennast ohustatuna.

Samuti peab ähvardus tunduma enamasti reaalne ka keskmisele mõistlikule kõrvalseisjale. Nii ei saa üldarusaadavalt vaid praalivat või rahulolematust väljendavat väljaütlemist tõlgendada kriminaalkorras karistatava ähvardamisena, isegi kui see tekitab teises isikus hirmuaistingut.

Kolleegium selgitas veel, et näiteks sõnaliselt väljendatud ähvardus ei pea olema tingimata väljendatud räiges või ülbes vormis, vaid võib seisneda ka nii-öelda viisakas nentimises või mõista andmises. Ähvarduse tõsiseltvõetavuse hindamisel tuleb seetõttu võtta arvesse ka sellele eelnenud või kaasnenud asjaolusid kogumis. Konkreetsetes olulistikus ja moel öeldud lause polnud Riigikohtu hinnangul midagi sellist, mis saanuks niinimetatud tavaarusaama järgi tekitada kannatanus tõsiseltvõetavat hirmu tervisekahjustuse saabumise ees. Süüdistuses kirjeldatud valjuhäälse ja ärritunud kõneviisi puhul ei saa kõneleda kuriteost, vaid seda saab tõlgendada üksnes pahameele väljendamisena toidu jagamise viisi suhtes.

Riigikohus tühistas ringkonnakohtu otsuse täielikult ning lõpetas süüdistatava suhtes kriminaalmenetluse. Kolleegium lisas, et süüdistatava tegevus võib aga vastata väärteo, täpsemalt võimuesindaja solvamise tunnustele.

OTSUS [1]

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

RIIGIKOHUS 100

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-kuriteona-karistatav-ahvardus-peab-olema-tosiseltvoetav>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahtendid/?asjaNr=1-19-1849/43>